

2e zondag van Epifanie – Kanazondag
Johannes 2, 1 - 11

Gemeente van de Levende,

Zojuist werd Jan Willem Fikse als ouderling geroepen. We riepen hem letterlijk, samen met de kinderen. Luid en bij name.

Wij riepen hem... maar daarmee werd ook wat anders gesymboliseerd: Er is een roep. Je wordt geroepen. God roept.

En dan wordt het spannend.

Durven we dat zó te zeggen – ‘God roept’? Willen we dat zo zeggen – ‘Hij roept ook ons, roept jou en mij’? “Geloof u dat u in uw verkiezing door deze gemeente door God zelf tot deze dienst bent geroepen?”, dat was de vraag die we vroeger stelden aan aankomende ambtsdragers. Geloof jij dat je door God zelf geroepen bent...

Dat in de voorbije 25 jaar steeds meer ambtsdragers in spé vooraf bij die vraag een kleine of zelfs grote voetnoot plaatsten... dat was niet voor niets.

Want het is een gevaarlijk woord, dat woordje ‘God’.

Vorige week hebben we dat weer heel duidelijk gemerkt. Scherp gezegd: gedekt door God zelf meende een deel van de kerk de deur te kunnen sluiten voor in feite een deel van de mensheid.

En zo gaat het vaak met het woordje ‘god’, juist in de kerk: dat we zijn Naam misbruiken om ons eigen morele oordeel van wat meer autoriteit te voorzien.

Het is misschien wel het beeld dat het méést aan de kerk kleeft: Vrome moraalridders – mensen die vooral heel goed aan kunnen geven waar de ander niet deugt. “En de grootste viezeriken die zitten voorin” – zo werd er dan vaak bij gezegd (sorry ambtsdragers).

Laten we wel wezen – de kerk heeft het er ook naar gemaakt. De generatie die 40/50 jaar geleden de kerk verliet heeft dat als bevrijding ervaren. En godbetert, dat wás het vaak ook.

Dat pleit er zeker voor om als kerk vooral toch maar heel voorzichtig te zijn met het gebruik van grote woorden. Met het woordje ‘god’ in het bijzonder.

Doe ook in de kerk maar gewoon, dan doe je al gek genoeg.

Doe júist in de kerk maar gewoon... - niet uit valse bescheidenheid, maar door schade en schande wijs geworden. Uit zelfbescherming. En uit respect voor God – dat vooral. Uit respect voor God... gebruiken we zijn naam anno 2019 maar liever wat minder.

Respect voor God... Als je dat wilt leren moet je eens een keer mee gaan naar Chevetogne. De monniken daar weten dat het allerminst vanzelfsprekend is dat mensen ‘God in de mond nemen’. De priester die ‘s ochtends de eucharistie mag bedienen begint dan ook al de voorafgaande avond met zijn voorbereidingen. Geestelijke en lichamelijke soberheid betrachten. Voorkomen dat je ook maar met iemand in onmin leeft. Die avond al beginnen de voorbereidende gebeden. En verder concentreer je je vooral op het bijzondere van wat je de volgende dag wacht.

Ruim voordat in de ochtend de viering begint zijn de priester en de diaken van dienst al in de kerkruimte aanwezig. Achter de iconostase hoor je ze voortdurend hun gebeden murmelen. In eindeloze zorgvuldigheid voltrekken ze de voorgeschreven handelingen: Driemaal buigen tot op de grond bij binnenkomst. Het kussen van het Evangelieboek. En dan vol aandacht je bekleden met liturgische gewaden – deel voor deel.

Die prachtige liturgische gewaden onderscheiden de priester niet alleen van het ‘gewone volk’ – maar ook van zichzelf: Ik ben mij er ten volle van bewust dat het gewoon niet kán, dat ik als mens straks, hier in dit heilige der heilige God zelf ontmoet... een stukje van God zelf ontvang... in mijn handen... in mijn mond.

En daarom die gewaden. En daarom die wierook. En daarom ál die gebeden ter voorbereiding: “Hier zijn wij, Heer met onze vuile handen, met onze kleine harten...” We zijn ons onze menselijkheid maar al te zeer bewust: Dat eindeloze vermogen om alles wat mooi is en goed kapot te maken, te gebruiken voor eigen status en gewin...

Wees je, net als de monniken van Chevetogne, je menselijkheid bewust, juist als ambtsdrager. Wees je de menselijkheid ook van de kerk bewust. Zelfs van de Bijbel. Woord voor woord mensenwoord - mensenwerk... Zelfs al er staat: “En God zei...”

Het zijn mensen geweest die begonnen zijn met het verhaal te vertellen, omdat ze iets begrepen hadden van God, en dat wilden doorgeven.

Het zijn ménsen geweest die de oude teksten door eeuwen heen hebben doorverteld, en onderweg vaak ook bijgeschaafd. Het zijn ménsen geweest die de boeken hebben geselecteerd die in de Bijbel zijn opgenomen: dit boek wel, en dat boek niet.

En last but not least: wij zijn weer ménsen die luisteren.

Vergeet dat niet, kerk van 2019. Vergeet dat nooit, ambtsdrager van 2019. Wees je je menselijkheid zéér bewust. Gods waarheid heb jij nooit in de hand – zelfs niet in de Bijbel, zelfs niet in het sacrament.

Maar nu de vraag: zou dat helpen? O zeker, het is niet verkeerd als we als kerk de menselijkheid van het geloof meer bewust worden. Maar zou het een zo'n bittere botsing zoals die van vorige week hebben voorkomen?

Gesteld al dat we als kerk afspreken dat we voortaan véél voorzichtiger omgaan met het woordje 'God' – doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg - zou ons dat minder eigenwijs maken?

Het aardige van het verhaal van de Bruiloft te Kana is, dat dit verhaal ons juist richt op het gewone. Gewone wijn. En nog gewoner: water. Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg.

Maar midden in dat heel gewone – gewone mensen, gewoon water - klinkt een stem – een roep.

Nee niet een roep om boven dat gewone uit te stijgen. Integendeel:

Vul de vaten met water... Durf je juist met het gewone in te laten. Want midden in het gewone... gebeurt het meest bijzondere.

Er is geen geheime receptuur, zo laat het Kana-verhaal zien. Deze bijzondere roeping heb je nooit zelf in de hand. Achter déze roeping kan je je nooit verschuilen. Deze roeping kan je nóóit gebruiken als machtswoord: God en ik vinden er dit van.

Juist deze roeping maakt dat je nooit zult denken dat je het wel weet, dat jij God op zak hebt, dat jij hier op aarde God moet vertegenwoordigen.

Maar zó geroepen zal je eens te meer blijven luisteren.

Roeping, Jan Willem Fikse, lieve gemeente – roeping is... dat je steeds opnieuw zult luisteren. Dat je steeds nóg beter je best zult doen om te luisteren.

Dat je, net als die monniken van Chevetogne, alles op alles zet om steeds beter te luisteren – juist omdat je weet hoe snel dát mis gaat. Dat je alleen jezelf nog hoort, en niet de roep.

En daarom: nog beter luisteren.

Nog zorgvuldiger luisteren...

naar het bijzondere, dat opklinken wil uit het heel gewone.

Uit de heel gewone woorden van de Bijbel.

Uit de heel gewone organisatie van de kerk.

Uit heel gewone mensen vooral. Uit elk medemens.

Juist als geroepen ambtsdrager ben je één en al openheid, ontvankelijkheid, gevoeligheid.

Minder dan wie ook heb jij iets in de hand.

Alleen dat vertrouwen... dat het zomaar gebeuren kan... dat heel gewoon water wordt tot wijn van Gods koninkrijk. Dat heel gewoon brood wordt tot Lichaam van God zelf.

Dat al delend in dit wonder, een mens ineens ontdekt: Niet ik leef, maar Christus in mij. Amen